

Skole og samfund

1969-1970

Maj

8.5. Undervisningsdirektør Sigurd Højby, Direktoratet for gymnasieskolerne og HF, siger til Aarhuus Stiftstidende, at direktoratet arbejder med planer om en udbygning og intensivering af gymnasielærernes stærkt kritiserede pædagogiske uddannelse, det såkaldte pædagogikum. 9.5. Heller ikke i det kommende skoleår vil alle ansøgere til HF-kurserne kunne optages. Information oplyser, at der kan ventes afvist omkring 1500 ansøgere: 3898 unge har søgt om optagelse, men der er kun omkring 2400 pladser på kurserne. Samtidig truer de HF-studerende med »strejke«, hvis undervisningsministeriet ikke afskaffer studieafgiften ved de private seminarier, hvor der er HF-kurser. Afgiften berører ca. 25 procent af de HF-studerende. 14.5. Landssammenslutningen af kursusstuderende og Danske gymnasieelevers sammenslutning opfordrer i en udtalelse undervisningsminister Helge Larsen (radikal) til en hurtig reform af »den gymnasiale undervisning og afskaffelse af studentereksamen i dens nuværende form«. 16.5. Sammenslutningen Humanistisk forbund foreslår kristendomsundervisningen afskaffet og erstattet med undervisning i idéhistorie. 22.5. Også i det kommende skoleår vil mangel på kvalificerede lærere bremse tilgangen til den samfundsfaglige gren i gymnasieskolen. Kun fire gymnasier er i stand til at gennemføre den nævnte undervisning. 30.5. Socialdemokratiet og SF ønsker det 10. skoleår gjort obligatorisk i 1975, oplyser Berlingske Tidende fra det folketingsudvalg, der beskæftiger sig med den vedtagne forlængelse af undervisningspligten. Samtidig ønsker udvalget øgede demokratiserings-bestræbelser i folkeskolen, kanaliseret gennem elevrådene.

Juni

1.6. Jyllands-Posten noterer fra årsmødet i Dansk Friskoleforenings jyske kreds, at der blandt friskolefolkene er dybtgående uenighed om friskolens økonomiske uafhængighed. To fløje, der bedømmes som værende omtrent lige store, hævder: 1) at friskolen udmærket kan

bestå med 100 procents statstilskud, og 2) at der fortsat bør være en pris i penge for at sende et barn i friskole. 3.6. 200 gymnasielærere fremsætter ønske om, at »elevkonsultationer« indføres som fast institution i gymnasieskolerne. Samtidig fremsætter de krav om nedsættelse af det pligtige, ugentlige timetal (på 24) i gymnasieskolen. 7.6. Under folketingets behandling af forslaget om udvidelse af beløbsrammen for Ungdommens Uddannelsesfond oplyser undervisningsministeren, at han i 1970 vil fremsætte forslag om en videregående reform af fonden. 11.6. Udvalget vedrørende seminarieplanlægningen afgiver betænkning til ministeren. Det foreslås, at 17 seminarier skal bestå uforandret, 6 skal lægges sammen til 3, 2 flyttes til andre byer og at 4 nedlægges. De sidstnævnte er seminarierne i Nr. Nissum, Rarum, Tønder og Herning, idet Herning Seminarium dog foreslås opretholdt, indtil de omkringliggende er tilstrækkeligt udbyggede. Sammenlægningsforslaget gælder: Th. Langs Seminarium – Silkeborg Seminarium, Gedved Statsseminarium, der foreslås sammenlagt med Marselisborg Seminarium, Århus, Jelling Statsseminarium og Kolding Seminarium, der foreslås sammenlagt i nye bygninger i Vejle, seminarierne i Ribe og Esbjerg sammenlægges, og det samme foreslås med seminarierne i Odense og Skårup. 14.6. Jyllands-Posten oplyser, at tilgangen til gymnasieskolerne er »påfaldende lille«. Prognoser forudsagde, at 12.900 unge ville melde sig til 1. g. skoleåret 1969/70, men kun 11.700 har søgt optagelse. 16.6. Et udvalg, nedsat af Danmarks Realskoleforening, er uenig om, hvorvidt elever med afgangsprøve af 10. klasse bør have adgang til ansættelse i etaterne. Repræsentanterne for etaternes personaleorganisationer, etaterne og Danmarks Lærerforening er imod adgang, mens undervisningsministeriet og realskoleforeningens repræsentanter er for adgang. Fhv. undervisningsminister K. B. Andersen kalder udvalgsflertallets indstilling en urimelig forskelsbehandling og rejser spørgsmålet i folketinget. 19.6. Danmarks Lærerhøjskole dimitterer sit første hold faglig-pædagogiske kandidater. De 19 cand. pæd.'er er fordelt på fire studieretninger: engelsk, tysk, historie og geografi. 20.6. Efter at overenskomstforhandlingerne mellem staten og Akademikernes Samarbejdsudvalg er brudt sammen, har AS varslet strejke for 800 akademikere fra 1. august. Strejken vil bl. a. omfatte statsgymnasierne på Sjælland ÷ kostskolerne. 21.6. Flertallet af de unge, der som de første består Højere Forberedelseseksamen, vil fortsætte studierne på landets seminarier. Politiken oplyser, at godt 700

af de 8117, der begyndte studierne på HF-kurserne for to år siden, vil bestå eksamen; omkring 100 har givet op og resten er dumpet. 23.6. Jyllands-Posten oplyser, at universitets-byggeriet i Odense vil blive forsinket, fordi det har vist sig, at projektet vil blive over 100 millioner kroner dyrere end de 257 mill. kr., der er afsat til dets gennemførelse. 24.6. Undervisningsminister Helge Larsen skriver i et svar til K. B. Andersen, at ministeriet finder det »helt urimeligt«, at elever med afgangsprøve fra 10. klasse ikke skal kunne få adgang til etaternes assistentuddannelse. Helge Larsen bebuder, at han vil drøfte sagen i regeringen. 26.6. Næsten 92 procent af eleverne i 7. klasse fortsætter i 8. klasse, viser en statistik fra undervisningsministeriet. Omkring 75 procent går videre i 9. klasse, mens kun omkring 36 procent tager 10. skoleår med. Det totale antal elever i folkeskolen har i afvigte skoleår været 696.000, og antallet af lærere i folkeskolen var 33.000, hvis antal af overtimer stadig er stort, men dog viser nedadgående tendens.

Juli

16.7. Tilmeldingerne til de tre universiteter synes at holde sig inden for rammerne af de opstillede prognoser. 17.7. Jyllands-Posten oplyser, at Århus Universitet har sagt nej til undervisningsministerens henstilling om at give studerende med Højere Handelseksamen generel adgang til studier i jura, økonomi og statskundskab. Københavns Universitet vil følge den århusianske holdning, skønt man oprindeligt var indstillet på at sige ja.

August

8.8. Meddelelsen om, at de fire jyske seminarier foreslås nedlagt, fremkalder kraftige protester, og undervisningsminister Helge Larsen oplyser, at såvel han som regeringen ønsker at bevare Tønder og Nørre Nisum seminarier. 12.8. Dansk Seminarieforenings formand, rektor Tage Kampmann, siger ifølge Aarhus Stiftstidende på en lærerkonference i København, at det er inkonsekvent, at folketingsmedlemmer først støtter den nye læreruddannelseslov og derefter går imod nedlæggelse af nogle seminarier. Den nye læreruddannelseslov indebærer netop, at der i fremtiden skal være færre, men større seminarier

— med mindst 140 studerende pr. årgang. 30.8. Undervisningsministeren beslutter, at alle med Højere Handelseksamen skal have adgang til at studere ved det økonomisk-juridiske fakultet ved Århus Universitet. Otte af fakultetets professorer havde stemt imod HH-studerendes adgang, mens én professor havde stemt for sammen med amanuensisgruppen og studenter-repræsentanterne.

September

2.9. Danmarks Lærerforening fremsætter krav om nedsættelse af det pligtige, ugentlige timetal fra 32 til 27. Lærerne ønsker mere tid til forældresamarbejde, pædagogisk planlægning, efteruddannelse etc. 4.9. Jyllands-Posten oplyser, at undervisningsministeren vil henstille til regering og folketing, at intet seminarium nedlægges foreløbig. 5.9. Fælleslærerrådet i Århus foreslår Århus skolevæsen, at de faste, årlige standpunktsprøver i dansk og regning afskaffes på visse klassetrin. Fælleslærerrådet i København har foreslået, at de afsluttende årsprøver til og med 7. klasse afskaffes. 8.9. Landsforeningen Skole og Samfund siger i en kommentar til den nye skoletilsynslov, at skolenævnenes beføjelser også må omfatte medindflydelse på ansættelse af skoleledere og lærere. Ligeledes bør skolernes elevrådsrepræsentanter deltage i skolenævnenes forhandlinger, når der behandles sager af særlig interesse for eleverne. 9.9. Ledende skolepsykolog ved Frederiksberg skolevæsen, dr. phil. Kaj Spelling, bliver udnævnt til professor i eksperimentel pædagogik på Danmarks Lærerhøjskole. 10.9. Efter indstilling fra undervisningsministeren beslutter regeringen, at elever fra folkeskolens 10. klasser skal ligestilles med elever med realeksamen, når det gælder ansøgning til stillinger i etaterne. 12.9. Forligsmanden opgiver at stille mæglingsforslag i akademiker-konflikten. 16.12. Gennem en nødplan vil undervisningen på gymnasierne søges gennemført så godt som muligt under akademikerstrejken, der bl. a. rammer 17 sjællandske statsgymnasier. Der vil ikke blive indkaldt lærerkræfter udefra, men eleverne vil selv søge at gennemføre undervisningen. 17.9. Akademikerstrejken begynder. Omkring 7000 gymnasieelever er uden lærere. 24.9. Undervisningsministeren har færdiggjort forslaget til ny skoletilsynslov. Det går bl. a. ud på, at der fremtidig skal være skolenævn ved alle skoler. For øjeblikket er der kun skolenævn ved omkring en trediedel af landets skoler. En repræsentant for elever skal kunne deltage i skole-

nævnsmøder, men har dog ikke stemmeret. Ifølge forslaget skal nævnene have fem medlemmer, hvoraf de fire vælges af forældre til børn i skolen. Det femte udpeges af kommunalbestyrelsen. I hver kommune skal der yderligere nedsættes en skolekommission med 11 medlemmer, seks valgt af kommunalbestyrelsen, fem af skolenævnene. Den eksisterende sondring mellem købstads- og landsbyskoler forsvinder, og kommunalbestyrelserne tillægges større beføjelser i skolesager. Endvidere skal oprettes obligatoriske ungdomsskolenævn, fritidsnævn og nævn for voksenundervisning. Undervisningsministeren oplyser, at der er konstateret så stor interesse for den nye lov om fritidsundervisning, at de til lovens gennemførelse afsatte 60 mill. kr. må ventes forøget til 80 mill. kr. 25.9. I sin anden og afsluttende betænkning fastslår seksualoplysningsudvalget, at der bør indføres seksualundervisning i samtlige skoleformer for unge, herunder også ved højskoler, efterskoler, gymnasier, handelsskoler og tekniske skoler. 27.9. Kulturminister K. Helveg Petersen (rad.) går på Danmarks Biblioteksforenings årsmøde i Randers ind for, at Højere Forberedelseseksamen skal være adgangsgivende til Danmarks Biblioteksskole. Tanken støttes af Danmarks Biblioteksforening og de studerendes råd, men ikke af skolens rektor og lærere, som fastholder krav om studentereksamen. En undersøgelse på Holte Gymnasium viser en kraftig stigning i antallet af forsømmelser. I 1954/55 var forsømmelsesprocenten for piger 7,66 og for drenge 4,75. I 1967/68 er de tilsvarende tal 9,18 og 7,03. Lørdags-forsømmelser er de hyppigste. Derefter følger forsømmelser på tirsdage.

Oktober

5.10. Samtlige 416 gymnasieelever og HF'ere på Metropolitanskolen i København går i strejke som protest mod akademiker-konflikten, der har betydet, at eleverne i over to uger har måttet undvære over halvdelen af deres lærere. 5.10. Elever, der må skifte skole, får væsentlig dårligere karakterer til realeksamen end de kammerater, der kan fortsætte fra 7. klasse over i en realafdeling på deres egen skole. Der er så ringe sammenhæng mellem elevernes standpunkt i de såkaldt vejledende prøver i regning og diktat i 7. klasse og de resultater, eleverne opnår tre år senere ved realeksamen, at de vejledende prøver i bedste fald er overflødige og i værste fald misvisende. Det er konklusionen på

en undersøgelse, ledende skolepsykolog Kai Giørtz-Laursen, Horsens, har foretaget af tre årgange elever på de kommunale realskoler i Horsens. 9.10. Fem lærere skal kollektivt lede den kommunale Rasmus Rask Skole i Bellinge ved Odense. Det er første gang, en sådan ordning praktiseres i Danmark. Samtidig oplyser rektor Vagn Haarsted til Berlingske Aftenavis, at han i videst mulig udstrækning vil uddelegere sin myndighed som pædagogisk leder af Holte Gymnasium til en række to-tre-eller fire-sidede samarbejdsudvalg for skolens lærere, forældre, elever og rektor. 15.10. En arbejdsgruppe, der har haft undervisningsinspektør Ib Juul som formand, afgiver betænkning vedrørende den gymnasiale undervisning. Gruppen mener, at der er behov for et gymnasie-forsøgscenter, hvor der skal eksperimenteres med undervisningen langt ud over, hvad der er muligt i et normalgymnasium i dag. Gruppen foreslår, at der oprettes et forsøgscenter, som skal arbejde med bygningsmæssige og pædagogiske problemer, og at der etableres en forsøgsskole i elevdemokrati. Ved denne sidstnævnte skole tænkes alle rektors funktioner og beføjelser principielt overtaget af en skoleforsamling, omfattende alle ved skolen ansatte og alle elever. 21.10. Tidligst i 1970 og senest i 1971 kan der ventes lørdagsfri hele året i gymnasieskolen, oplyser direktør Sigurd Højby på årsmødet i Gymnasieskolernes Lærerforening. Han understreger også, at alle gymnasier vil få pligt til at oprette samarbejdsudvalg. 23.10. En delegation, repræsenterende 37 højskoler, afleverer til undervisningsministeren en protest mod regeringens plan om at fremsætte et fælles lovforslag for alle private skoler, uanset deres egenart. Man ønsker højskolen udskilt fra det samlede lovkompleks. 23.10. Danmarks Lærerforening foreslår, at der fremtidig bør være to former for seksualundervisning i folkeskolen – en obligatorisk, der gives som løbende undervisning i fag, der er egnede dertil, og en større, samlet undervisning på de ældste klassetrin. Foreningen mener ikke, at lærerne bør fritages for den førstnævnte undervisning i egnede fag, mens den sidstnævnte undervisning bør bestrides af specielt uddannede lærere eller læger. 25.10. Der indgås forlig i akademiker-konflikten. Undervisningsministeren har tidligere under strejken lovet at undersøge mulighederne for at skære ned i eksamenspensum for de strejkeramte elever og studerende. 28.10. HF er nu blevet anerkendt af praktisk taget alle ikke-tekniske, videregående uddannelser, stort set i overensstemmelse med det oprindelige forslag fra Planlægningsrådet for de højere uddannelser, skriver

rektor Ejvind Jensen, Statens kursus til HF i København, i Gymnasieskolen. 29.10. Efter et ministermøde oplyser undervisningsminister Helge Larsen, at regeringen ikke er indstillet på at give en særlig lov for højskolerne. Lovgivningen for de private skoler vil blive samlet i to love, mens man hidtil har haft 10 forskellige love. Den ene lov skal omfatte højskoler, landbrugsskoler, efterskoler og husholdningsskoler. Den anden skal omfatte de private skoleformer, der findes en offentlig parallel til, f. eks. gymnasieskoler, realskoler, kurser etc. 29.10. Der bør principielt ikke indføres eksamen eller prøver på folkehøjskolerne, hedder det i en udtalelse fra Foreningen for Højskoler og Landbrugsskoler, dog bør højskolerne i mindre omfang kunne tilbyde kurser, der fører til rettighedsgivende prøver eller eksaminer.

November

1.11. Formanden for Københavns Lærerforening, overlærer Ingolf Haubirk, oplyser, at Københavns kommunale skolevæsen i år mangler mindst 1100 lærere. Man havde ved skoleårets begyndelse regnet med en tilgang på 400 lærere, men der kom kun 159. 1. og 2.11. Danmarks Lærerforening holder ekstraordinært repræsentantskabsmøde i København. Formanden, Stinus Nielsen, forelægger en af hovedstyrelsen vedtagen skitse, som er udarbejdet af regeringens tjenestetidsudvalg. Skitsen indebærer en nedsættelse af det pligtige, ugentlige timetal fra 32 til 27. Der pålægges lærerne kontakt-informations-konference- og anden virksomhed i en fikseret tid på omkring godt 200 timer årligt. Samtidig bortfalder praktisk taget alle time-reduktionsordninger. Forslaget indebærer indførelse af 5-dages-uge fra og med skoleåret 1970/71. Efter en meget langvarig og meget hård debat giver repræsentantskabet tilslutning til skitsen med 183 for og 27 imod. På mødet vedtages en resolution, hvori der protesteres mod, at lærerne ikke efter den kommende tilsynslov bliver fuldgyldigt repræsenteret i skolenævn og skolekommissioner. 4.11. På et møde i Nibe foreslår fhv. undervisningsminister K. B. Andersen (Soc.) 12-årig, obligatorisk uddannelsespligt. 6.11. På Danmarks Skoleinspektørforenings årsmøde oplyser undervisningsministeren, at der vil ske en nedsættelse af skoleelevernes timetal, når den nye normaltimeplan træder i kraft ved næste skoleårs begyndelse. På mødet afvises et forslag om at kræve, at skolenævnene

får indstillingsret over for skolekommissionerne vedrørende læreransættelser. Samtidig starter landsforeningen Skole og Samfund en aktion over for folketinget for øget forældreindflydelse gennem større kompetence til skolenævnene. 9.11. På Danmarks Førstelærerforenings årsmøde i Fredericia oplyser Helge Larsen under en gennemgang af den nye tilsynslov, at ministeriet vil stille forslag om, at der tillægges skolenævnene indstillingsret til skolekommissionerne vedrørende ansættelse af skoleledere. Ved samme møde retter foreningens formand, Ole Kromann Kristensen, et skarpt angreb på de store skoler. Han betegner den som »undervisnings-ghettoer« og siger, at »jo større skolerne bliver, jo mere børnefjendske bliver de også«. 14.11. I en udtalelse til det folketingsudvalg, der beskæftiger sig med skoletilsynsloven, fastslår Helge Larsen, at eleverne ikke vil få indflydelse på indstilling eller afskedigelse af lærere, hvis skolenævnene under en eller anden form får indstillingsret. 15.11. En gruppe ålborgensiske lærere fremsætter krav om ur-afstemning i Danmarks Lærerforening vedrørende repræsentantskabets vedtagelse af skitsen til omlægning af lærernes tjenestetid. 20.11. En række deputationer fremfører krav om større beføjelser til skolenævnene over for folketingsudvalget. Danske Gymnasieelevers Sammenslutning mener dog ikke, at forældrene bør have indflydelse på gymnasieskolernes forhold og foreslår nedlæggelse af skolenævnene. 26.11. Tjenestetidsforslaget for folkeskolens lærere skal til urafstemning blandt foreningens godt 30.000 stemmeberettigede medlemmer. 3100 underskrifter var nødvendige, hvis afstemningen skulle gennemføres, men der indkom ialt 4600 underskrifter fra over 100 af lærerforeningens lokalkredse. 26.11. Kun halvdelen af alle unge i alderen 16 til 19 år får en egentlig uddannelse, fremgår det af en undersøgelse, som De uddannelsessøgendes Samråd har sendt undervisningsministeren. Samrådet foreslår nedsættelse af et udvalg, der skal samordne de erhvervsfaglige uddannelser og de mere teoretiske uddannelser. 28.11. I en redegørelse til folketinget afviser undervisningsministeren forslaget om 12-årig undervisningspligt. Som mere nærliggende opgaver, der bør tages op nu, peger ministeren på udvidet og forbedret undervisning af handicappede børn og udbygning af voksenundervisningen. 30.11. Akademiker-forliget bringes i fare, fordi sygehusforeningen og Københavns kommune har rejst tvivl om, hvorvidt deres forhandlere kunne tiltræde forliget, før de kompetente forsamlinger var blevet spurgt. En voldgiftsret skal afgøre spørgsmålet.

December

2.12. Jyllands-Posten skriver, at »realskoleordningen kan ventes aftrappet fra 1974, da den 9-årige undervisningspligt træder i kraft. Målet er en ni-årig grundskole, hvor delingen af eleverne efter det 7. skoleår ophører«. Samme dag fastslår undervisningsministeren i Berlingske Aftenavis, at der ikke er aktuelle planer om at nedlægge real-eksamen. 7.12. Såvel formanden for Dansk Seminarieforening, rektor Tage Kampmann, som formanden for Lærerstuderendes Landsråd, Knud Leth-Nissen, retter i Politiken meget skarpe angreb på den måde, hvorpå den nye læreruddannelseslov af 1966 er blevet ført ud i livet. Begge mener, at loven såvel administrativt som økonomisk har fået så ringe opbakning, at et sammenbrud truer den nye læreruddannelse. Helge Larsen afviser i samme nummer af Politiken angrebene. 8.12. På et møde i Århus stiftes Lands-Organisationen af Elever, der omfatter 135.000 skoleelever. Til formand vælges den 18-årige Carsten Høeg-Petersen, Hvidovre. 9.12. Seminarielektor A. Guldsberg, Skårup Seminarium, afløser rektor Tage Kampmann som formand for Dansk Seminarieforening. 11.12. Undervisningsministeren siger til folketingsudvalget vedrørende skoletilsynsloven, at han er indstillet på at udvide skolenævnenes beføjelser på en række områder. 11.12. I gymnasiekredse spores voksende diskussion om den nye gymnasie-struktur, der forberedes af et udvalg med direktør Sigurd Højby som formand. En hovedlinje i gruppens arbejde er indførelse af et vidt udbygget tilvalgs-system i gymnasiet. Man stiler efter, at den nye gymnasieordning kan træde i kraft i skoleåret 1972/73. 17.12. Undervisningsministeriets tidsskrift Uddannelse 69 oplyser, at folkeskolens læseplansudvalg har udarbejdet et forslag til en normaltimeplan, der bl. a. forudsætter, at eleverne på ældste klassetrin får 30 ugentlige timer mod nu 36. 22.12. Voldgiftsretten afsiger kendelse om, at akademiker-forliget skal stå ved magt. De afgivne underskrifter er bindende. Dermed er en ny akademikerkonflikt undgået. 23.12. Urafstemningen om folkeskolelærernes tjenestetid resulterer i tilslutning til repræsentantskabets vedtagelse af tjenestetids-skitsen. 19.444 deltog i afstemningen. 14.418 stemte ja. 4233 nej. 346 stemmesedler var blanke og 447 ugyldige. Danmarks Lærerforenings formand, overlærer Stinus Nielsen, mener, at det bør være sværere at få ur-afstemning. I øjeblikket kan 10 procent af medlemmerne kræve en sådan afstemning. Formanden mener, at procent-tallet bør være 25.

3.1. Information oplyser, at dybtgående uenighed i det udvalg, der beskæftiger sig med den nye gymnasiestruktur (Højby-udvalget), er årsag til, at udvalgsarbejdet forsinkes væsentligt. Udvalget arbejder ifølge bladet med en struktur, hvorefter eleverne – efter et basissemester – skal kunne følge tilvalgsundervisningen på tre forskellige niveauer i en række fag. Samtidig foreslår Danske Gymnasieelevers Sammenslutning en gymnasiestruktur efter et modul-system, således at de enkelte fag er delt op i afsnit, der kan afsluttes hver for sig og på forskellige trin. Endvidere siger DGS, at eleverne er en overset gruppe i den nye skoletilsynslov, specielt er man utilfreds med, at skolekommissionen skal fastlægge skolens ordensreglement. Elev-organisationen ønsker en 12-årig enhedsskole og foreslår, at et ministerielt udvalg skal koordinere alt pædagogisk forsøgsarbejde. 6.1. Uroen på seminarierne omkring den nye læreruddannelse tager til. Omkring 500 lærerstuderende på københavnske seminarier bliver sendt hjem, fordi seminarielærerne nægter at gennemføre timer i de obligatoriske kurser. Begrundelsen for nægtelsen er, at ministeriet endnu ikke har løst problemerne omkring lærernes løn for kursustimerne. 7.1. Også lærerne på Th. Langs Seminarium i Silkeborg nægter at gennemføre kursusundervisningen på 1. del. 13.1. Kommunalbestyrelsen i Gladsaxe vedtager at bevilge 1,3 mill. kr. over tre år til oprettelse af »et frit gymnasium« i kommunen. Ni konservative medlemmer stemte imod, mens ni socialdemokratiske medlemmer og et venstresocialistisk medlem stemte for. 15.1. Seminarie-konflikten vedvarer. Vordingborg Seminarium hjemsender 120 førsteårstuderende, fordi kursusundervisningen ikke kan gennemføres. Der forhandles stadig om en løsning på konflikten, men Information mener, at parterne endnu står langt fra hinanden. 16.1. Formanden for Lærerstuderendes Landsråd, Knud Leth-Nissen, siger til Information, at det er tvivlsomt, om eksamen kan gennemføres til sommer for de førsteårstuderende. Han siger, at i realiteten kommer den nye læreruddannelse først til at træde i kraft et år efter den officielle ikrafttræden, fordi ministeriet har »sløset« med lovens gennemførelse. 17.1. Sammenlagt vil de uddelte midler og den allerede udestående lånemasse under Ungdommens Uddannelsesfond i det kommende finansår udgøre omkring halvanden milliard kroner, oplyser undervisningsministeren, da han i folketinget forelægger forslag til ny lov om UU. Forslaget indebærer, at statens udgifter til formålet stiger med 80

mill. kr. i det kommende finansår. 20.1. Dansk Seminarieforening iværksætter en aktion for at få gennemført en lettelse i eksamenskra-
vene til de førsteårstuderende, som ikke har fået vejledningstimer og
kursusundervisning på grund af seminarie-konflikten. 23.1. Undervis-
ningsministeren fremsætter i folketinget forslag om en fælles lov for
folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.
26.1. Lærerstuderendes Landsråd udsender en resolution, hvori der
stilles krav om, at eksamen bortfalder for studieåret 1969/70, således
at alle studerende afslutter studieåret med prædikatet »bestået« i alle
fire eksamensfag. Information oplyser i øvrigt, at konflikten mellem
seminarielærerne og ministeriet vedrørende betaling for kursusunder-
visningen nu er løst, således at seminarielærerne får den ønskede afløn-
ning. Samtidig er det vedtaget, at lærerne skal yde vejledningstimer
efter 1954-loven, hvilket, siger Information, reelt betyder, at vejled-
ningstimer, der er en af den nye læreruddannelseslovs forudsætninger,
overhovedet ikke vil blive læst i indeværende undervisningsår. 31.1.
Berlingske Tidende oplyser, at undervisningsministeriet i forbindelse
med indførelse af fem-dages-ugen, nedskæringen af det ugentlige time-
tal for eleverne og revision af folkeskolens læseplaner overvejer ind-
førelse af et skoleår på 200 dage, fordelt på 40 uger, hvilket – mener
bladet – skulle give mulighed for at give eleverne en uges vinterferie
allerede i skoleåret 1970/71.

Februar

6.2. Undervisningsministeren har i en forhandling med Lærerstuden-
des Landsråd afvist kravet om eksamens-bortfald. 9.2. Lærerstuden-
des Landsråd oplyser, at 75 procent af de førsteårstuderende har de-
poneret deres eksamensindmeldelse hos LL. Det ventes, at ialt 85
procent vil boykotte eksamen. 10.2. De danske højskoler trues af
kvælning gennem stramme regler i det nye lovforslag, siger formanden
for Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler, Finn Brandt-Peder-
sen, til Politiken. Undervisningstiden udvides i følge forslaget med seks
uger årligt, og lærernes pligtige timetal udvides så stærkt, at en tredie-
del af højskolerne vil komme til at afskedige lærere. Samtidig sker der
en nedgang i lønningerne, og højskolerne vil få vanskeligt ved at til-
trække kvalificerede lærerkræfter. 12.2. Også konsistorium ved Århus
Universitet vender sig mod den nye styrelseslovs bestemmelser på flere

punkter. Konsistorium støtter bl. a., ligesom konsistorium ved Københavns Universitet, studenternes modstand mod bestemmelserne om indirekte valg af studenter til de kollegiale organer. 13.2. 350 cand. phil.'er (de såkaldte ét-fag-cand-mag'er), der har taget eksamen efter den i 1968 indførte »korte eksamen« (bachelorgraden), ønsker deres stilling afklaret. Cand. phil.-foreningens formand, Hans Vammen, siger til Information, at ministeriet ikke ønsker cand. phil.'er ansat i universitetsstillinger, og Gymnasieskolernes Lærerforening ønsker dem ikke på gymnasierne for ikke at skabe en proletarisering af standen. 14.2. Undervisningsministeriet nedsætter et udvalg, der skal undersøge, hvor stort behov der er for at kunne tage realeksamen og HF på aftenskolebasis under den nye fritidslov. 15.2. Hvis de nye kommuner ønsker det lokalt, åbnes der mulighed for, at ingen af folkeskolens 700.000 elever behøver at have mere end 28 ugentlige timer, skriver Jyllands-Posten, idet kommunerne vil få frit valg mellem to timeplaner, en på 28 og en på 30. 15.2. Forslaget til den nye højskolelov er absolut ikke acceptabelt, hedder det i udtalelse, der er vedtaget af 225 medlemmer af Foreningen for Højskoler og Landbrugsskoler. 19.2. Lærermangelen i folkeskolen er aftagende, viser en beregning fra undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor. Antallet af lærere vil i løbet af fem år stige med 11.000. Mens der i 1970 mangler lærere til omkring 5000 embeder, vil der i 1975 kun mangle til 400 embeder. Morgenavisen Jyllands-Posten peger i sin omtale af sagen på, at prognosen ikke tager hensyn til den forventede nedsættelse af lærernes katedertimetale fra 32 til 27 pr. uge. 21.2. Undervisningsministeren lover, at heller ikke Ranum statsseminarium vil blive nedlagt. Ministeren har tidligere givet tilsvarende løfter til seminarierne i Nr. Nisum og Tønder. 22.2. Direktoratet for gymnasieskolerne og HF giver tilladelse til, at Vestfyns Gymnasium i Glamsbjerg afskaffer den sædvanlige oprykningsprocedure for gymnasieklasserne. I stedet bliver det sådan, at elever, forældre og lærere i fællesskab bestemmer, om eleverne skal rykke op. Ordningen skal prøves over »et kort åremål«. 28.2. Efter et møde med Lærerstuderendes Landsråd og undervisningsministeren beslutter Helge Larsen, at de 3200 lærerstuderende under den nye læreruddannelseslov skal op til den planlagte førsteårs-eksamen. LL har krævet, at eksamen bortfalder, fordi man mener, at undervisningen har været mangelfuld. Efter at være orienteret om ministerens beslutning appellerer LL til folketinget om at gribe ind i sagen.

Marts

2.3. Modstanden mod undervisningspligtens udvidelse er ikke ophørt. 65 repræsentanter for høj- og friskoler sender folketinget en fornyet protest mod udvidelsen, som de betegner som »det største nederlag for den frisindede linie i dansk skolepolitik i det sidste århundrede«. 2.3. Akademikernes Samarbejdsudvalg fremfører over for undervisningsministeren kritiske bemærkninger om en række punkter i den nye styrelseslov for universiteterne. 4.3. Amanuensisrådene ved de tre universiteter giver tilslutning til protesterne mod universitets-styrelsesloven. 5.3. Der vil ske en væsentlig udvidelse af antallet af HF-klasser i de kommende år. I 1969 var der 101 første klasser. Tallet vil vokse således: 1970: 126, 1971: 150, 1972: 166 og 1973: 182. Mangel på lærere og lokaler er årsag til, at der ikke oprettes endnu flere klasser. 6.3. De godt 3000 førsteårsstuderende ved landets seminarier tilmelder sig eksamen og meddeler samtidig, at de ikke agter at gå op til den. 7.3. 1500 lærerstuderende opfordrer ved en demonstration foran Christiansborg undervisningsminister Helge Larsen til at træde tilbage. 11.3. I folketinget fremsætter undervisningsministeren forslag om indførelse af 5-dages-uge i skolerne for hele året, således at et skoleår normalt bliver på 200 skoledage, svarende til 40 skoleuger à 5 dage. Skolerne behøver ikke at holde lukket på lørdage, men skemabundne fag må ikke placeres der. Morgenavisen Jyllands-Posten noterer, at i hvert fald 2. og 3. realklasserne vil blive nødt til at benytte lørdagene til tilvalgsundervisning i fransk og latin. 11.3. Over 2000 højskoleelever udsender en skriftlig protest mod den nye lovgivning for højskolerne. Samtidig fremfører fem deputationer protester mod højskoleloven over for det udvalg, der beskæftiger sig med den. 17.3. Undervisningsminister Helge Larsen oplyser, at han har besluttet på flere punkter at imødekomme krav fra højskoler og andre frie skoleformer om ændringer i loven vedrørende højskolerne. Ministeren vil nedsætte antallet af undervisningsuger fra 36 til 32, og der vil blive givet mulighed for bedre aflønning af medarbejderne. 18.3. På Danmarks Lærereforenings repræsentantskabsmøde retter foreningens formand, Stinus Nielsen, et usædvanlig skarpt angreb mod Danmarks Radios børne- og ungdomsudsendelser i radio og TV. Ifølge enslydende avis-referater sagde formanden bl. a., at visse af radioens og fjernsynets medarbejdere er gået så vidt, at de har benyttet særlige udsendelser som en slags kursus for skoleelever i provokation over for lærere, og forman-

den hævder, at nervesammenbrud hos lærere, disciplinære vanskeligheder og udbredt hærværk mod skolerne er inspireret af disse udsendelser. 19.3. Danmarks Lærerforenings repræsentantskab vedtager en resolution, der støtter Stinus Nielsens kritik af radio og TV. Samtidig udbeder generaldirektør Hans Sølvhøj, Danmarks Radio, sig nærmere dokumentation for den nævnte kritik. På repræsentantskabsmødet afvises bestyrelsens forslag om skærpede regler for adgang til ur-afstemning. 22.3. Aarhus Stiftstidende oplyser, at landets rektorer fra Direktoratet for gymnasieskolerne og HF har fået meddelelse om, at gymnasielærernes pligtige timetal fra og med det nye skoleårs begyndelse kan ventes nedsat fra 24 til 22. Samtidig indføres 5-dages-uge i gymnasieskolen. 24.3. På et pressemøde uddyber Stinus Nielsen sin kritik af visse udsendelser i radio og fjernsyn med en række eksempler. Radorådsformand Knud Heinesen udbeder sig lærerforeningens materiale, der vil blive behandlet såvel i programudvalg som i radoråd.

April

1.4. Lokale banker i Tønder stifter en fond, der skal bruges til at udbygge Tønder Seminarium, så det bliver et moderne, pædagogisk forskningscenter. Der foreligger allerede fra starten konkrete byggeplaner. 1.4. Efterskolelærernes arbejdsbyrde er langt større, end man er gået ud fra i den hidtidige lov, og end man går ud fra i Helge Larsens forslag til ny lov. Det må være rimeligt, at der tillægges efterskolelærerne kostskole-tillæg eller at timetallet lempes, siger formanden for Foreningen af frie ungdoms- og efterskoler, forstander Gunnar Krage-lund, på foreningens årsmøde. 2.4. Borgmester i Herlev, undervisningsinspektør Ib Juul, oplyser, at det kommende statslige forsøgsgymnasium vil blive opført i Herlev. 4.4. Over 10.000 af forældrene til ca. 700.000 skoleelever skal i de kommende uger vælges til de obligatoriske skolenævn. Den nye tilsynslov tillæggersko lenævnene øget indflydelse på en række områder, bl. a. ved læreransættelser og ved udformning af ordensreglement. 9.4. Den selvejende institut, Det frie gymnasium, vil kunne begynde sin virksomhed i Gladsaxe næste skoleår, 70/71, med omkring 100 elever i fire klasser. 9.4. Undervisningsministeren afviser tanken om vinterferie i skolerne, fordi fem-dages-skoleugen ikke levner plads til flere fridage. 10.4. Undervisningsministeriet afslår at bevilge en halv million kroner til Danmarks Lærerhøjskoles planlagte sommer-

ferie-kurser landet over, oplyser Aarhus Stiftstidende. Det betyder, at omkring 3000 lærere ikke kan få den efteruddannelse, de har meldt sig til. 11.4. Skoleelevernes fagforening, LOE, indleder en landsomfattende kampagne mod eftersidning som disciplinærmiddel. 11.4. Mellem 7000 og 10.000 lærlinge og studerende demonstrerer foran Christiansborg mod regeringens uddannelsespolitik. 15.4. Meddelelsen om aflysningen af lærernes sommerferiekurser fremkalder skarpe kommentarer fra lærere over hele landet. Rektor for Danmarks Lærerhøjskole, Harald Torpe, betegner over for bladet Folkeskolen situationen som yderst beklagelig og oplyser, at aflysningen omfatter et vidtspændende program, der var lagt tæt op ad folkeskolens aktuelle behov.

Victor Rasmussen.

Redaktionen er sluttet 15. april 1970.